

Wil Thijsen
landschapsarchitect b.n.t.*)

De kwaliteit van het leven van levende wezens is een functie van die van de relaties die zij onderling en met hun levensvoorwaarden in tijd en ruimte beleven. Dat geldt eveneens voor afzonderlijke levensgemeenschappen en voor afzonderlijke organismen. De zorg voor organismen, voor levensgemeenschappen begint daarom bij het stellen van de vraag waar en hoe zij zich het meest wel zullen voelen. Hun primaire levensvoorwaarden zullen naast hun specifieke karakters afgetast moeten worden door de mens die met hen bezig is. Karakters kunnen benaderd worden in ruimtelijke sferen waarin eigen functies zich thuis kunnen voelen (zoning). De levensvoorwaarden kunnen als patronen van fysico-chemische factoren benaderd worden.

De mate van informatie in deze bouwstenen bepaalt de afstand tot de werkelijkheid. Die afstand is veelal te groot door haast, geldgebrek, gebrek aan aandacht enz. Daardoor worden natuurlijke dingen onnatuurlijk en menselijke dingen onmenselijk. Deze kritiek kan ook geuit worden op het milieubouwproject Finsterwolde-Beerta, waarin met minimale middelen getracht is een kader, en niet meer dan dat, te vinden voor de hiervoor gegeven gedachtengang. In de marge van de ontworpen fasen zijn nadere toelichtingen gegeven.

Er is een veelheid van tijdschriftartikelen gedurende de laatste tien jaar verschenen, waarin diverse aspecten van ons onderwerp aan de orde komen. Het betreft hier vooral tijdschriften op het gebied van natuur- en landschapsbescherming, milieukunde en recreatiekunde uit eigen en omliggende landen. De door ons gevolgde methodiek is als een poging tot synthese te beschouwen.

De hierbij gegeven figuren en schema's spreken voor zichzelf.

Toelichting bij figuur I

Globale bodemeenheden

Veengronden	80	rel. kleiarm
	81	rel. kleirijk
Zandgronden	103	kalkarm, laag sterk lemig fijn zand
	109	middelhoog zwak lemig fijn zand
	118	kalkarm, hoog, podzolen zwak lemig fijn zand
Complex	153	kalkarm, zand/klei

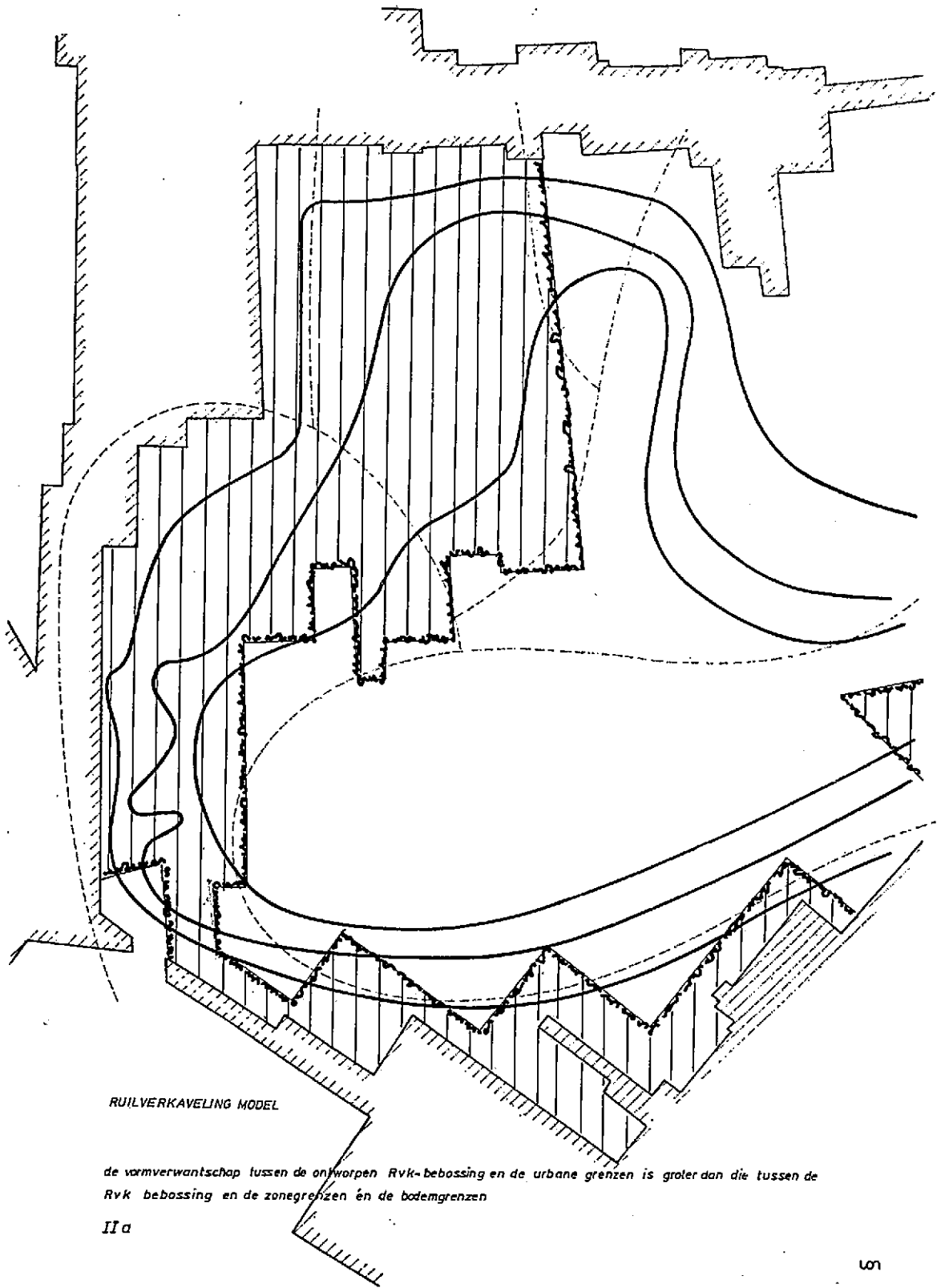
Ontworpen zones

Cu	cultuur-urbaan (rel. zeer sterk bepaald door mensen gemaakte dingen (maatschap - ruismilieu)
Ci	cultuur-intensief (weinig gebouwd, veel aangelegd, sportterreinen e.a.)
Cex	cultuur-extensief (agrarisch, bosbouw, culturen)
Nex	natuur-extensief (extens. agrar. cult. bosb. op oecol. bases)
Ni	natuur-intensief (natuurbeheer)

Als voorbeeld enkele functies van de ontworpen zones

Cu	stedelijk wonen brede verharde wegen veel mensen per opp. weinig planten per opp.
Ci (dorpsbos)	zeer verspreide open bebouwing rel. smalle verharde wegen weinig mensen per opp. dagelijkse recreatie voorzieningen
Cex	agrar. bebouwing (géén bio-Indl) rel. smalle verharde wegen met weinig lengte per opp. onverharde wegen en paarde paden matig veel planten per opp.
Nex (orgelpijpen groeijschap)	geen bebouwing, hoogstens een schuilhut onverharde wegen wandelpaden veel spontane milieuvorming
Ni	slechts enkele onverharde paden zeer veel planten per opp.

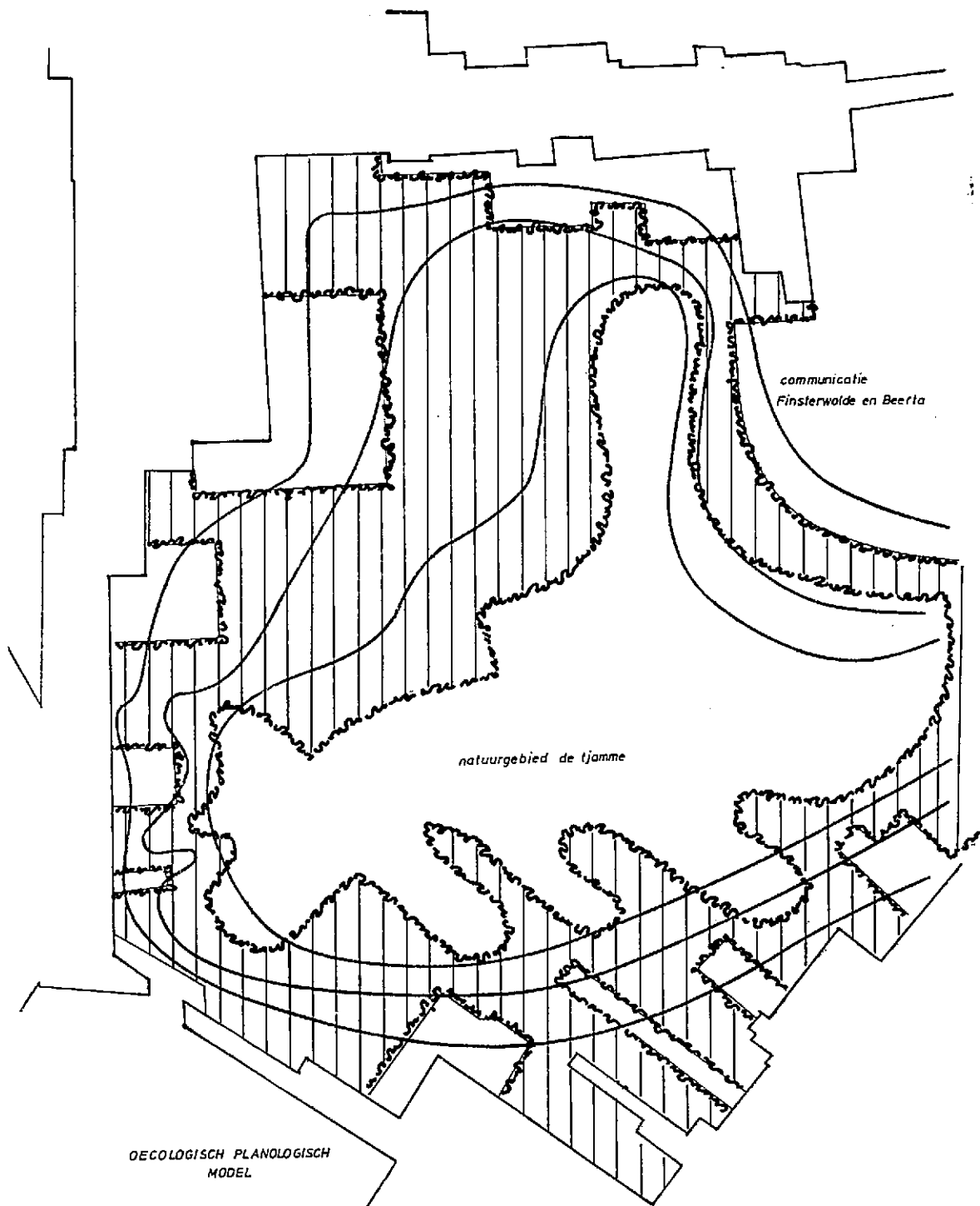
*) Werkplaats voor milieubouw ir. Wil Thijsen b.v. te Lith (N.Br.).

RUILVERKAVELING MODEL

de vormverwantschap tussen de ontworpen Rvk-bebossing en de urbane grenzen is groter dan die tussen de Rvk bebossing en de zonegrenzen én de bodemgrenzen

II a

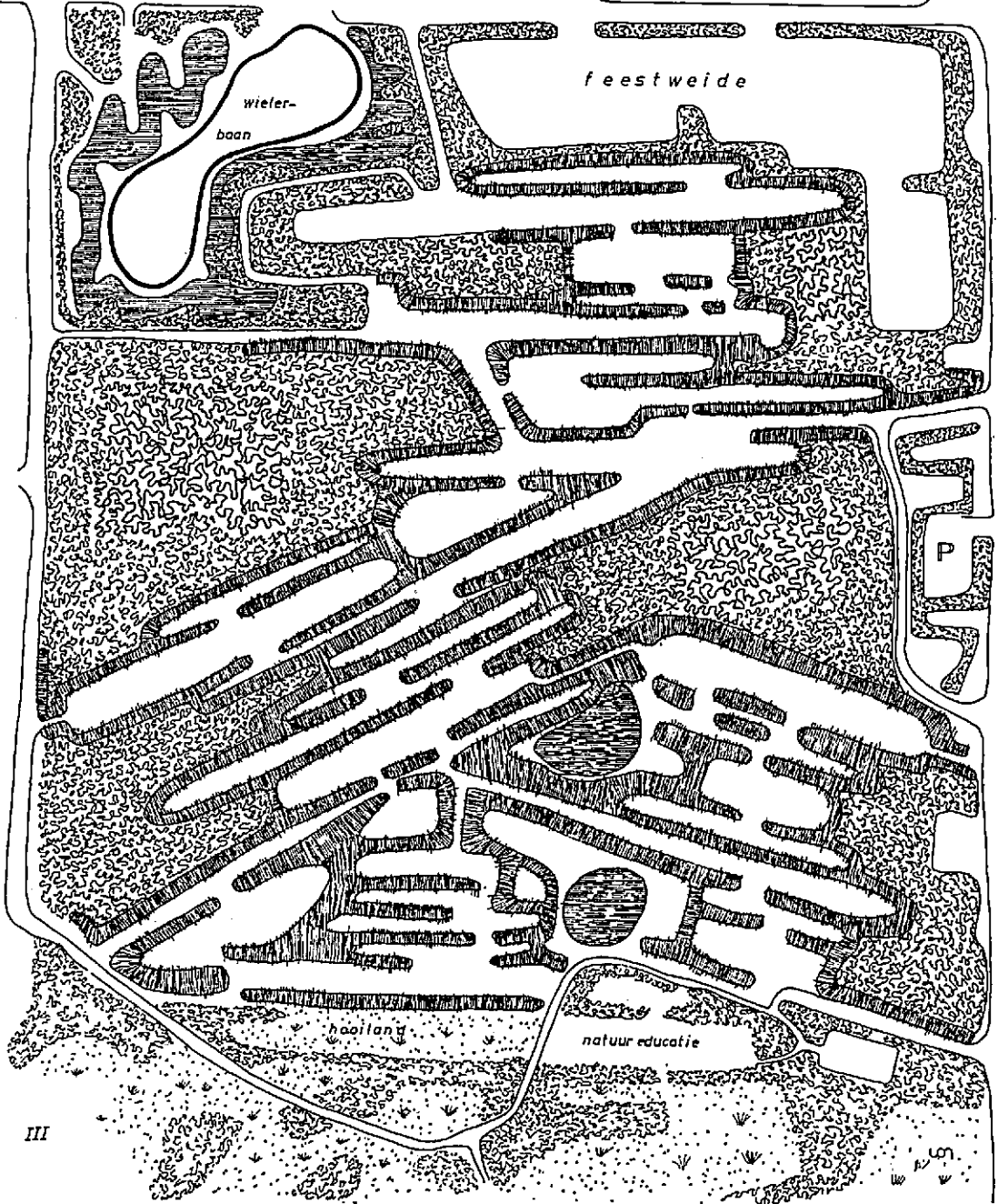
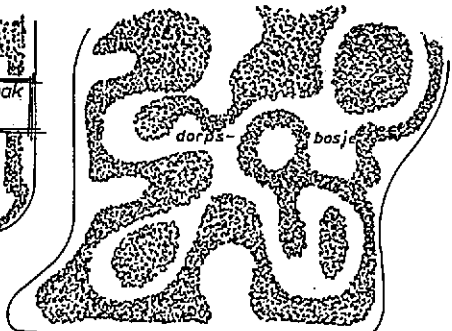
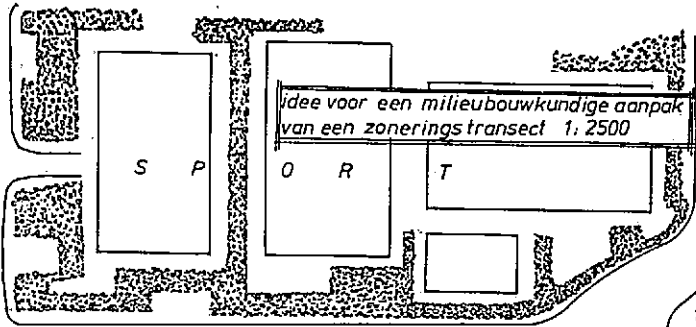

**OECOLOGISCH PLANOLOGISCH
MODEL**

het inbouwen van relaties tussen urbane grenzen, kavelgrenzen, bodem- en zonegrenzen leidt tot een tweezijdige vormverwantschap waardoor er gespreken kan worden van een object met een voor-eneen achterkant; tevens ontstaat er via een structurele binding van Finsterwolde aan Beerta een geïsoleerd natuur gebied.

II b

50

Ci

Cex

Nex

Ni

III

Schema van de globale relaties tussen bodemeenheden, vegetatie-eenheden en bosbouwkundig sortiment

Globale bodemeenheden	vegetatie (struwelen = S, bossen = B; met kenm. soorten)	houtsoorten, goede groei	houtsoorten, redelijke groei
80	Myricetum galae (S) Frangulo-Salicetum auritae (S) (Frang. aln.; Salix au.; Ribes ni.; Salix cin.; Myr.g.; Aln.gl.; Bet. pub.; Carici elongatae - Alnetum (B)	lariks, fijnspar sitka, A.grandis, douglas	populier, abeel, Am. eik, groveden Corsic. den
81	Alno-Salicetum cinereae (S) (bovenst. spec. + Vib.op.)	lariks, fijnspar sitka, A.grandis, douglas	populier, wilg
103	Macrophorbio-Alnetum (B) (Ribes sylv.; Pop.ni., Prun.pad.; Vib.op.; Samb.ni.)	lariks, fijnspar, sitka, A.grandis, douglas	Corsicaanse den
109 } 118 }	Quercu roboris - Betuletum (B) (Bet. ver.; Sorb.au.; Q.rob.)		
153	Macrophorbio-Alnetum (B) (zie boven)		

globale grondwaterstanden:

zomer: 20-40 → 100-140 o.m.

winter: 0-20 → 40- 70 o.m.

Schema van mogelijke sortimenten voor de zones
(indien men wénst te planten) (per soort groepen van 1/10-
1/2 ha)

soorten	zones			
	Ni	Nex	Cex	Ci
Myrica gale	15%			
Salix aurita	25%	5%		
Salix cinerea	25%	10%		
Frangula alnus	10%			
Alnus glutinosa	5%	5%		
Betula pubescens	10%			
Viburnum opulus	10%			10%
Prunus padus		5%		10%
Sambucus nigra		10%	5%	10%
Sorbus aucuparia		10%	10%	5%
Betula verrucosa			15%	15%
Quercus robur		10%	20%	30%
Populus nigra		10%	5%	
Populus (Aigeiros)		5%	10%	
Populus (Tacamahaca)			5%	
Populus canescens		5%		
Salix alba 'Drakenburg'		10%		
Fraxinus excelsior		10%		
Larix leptolepis		5%	5%	5%
Picea abies		5%	5%	
Picea sitchensis			5%	
Abies grandis			5%	5%
Pinus nigra var. laricio			5%	
Amelanchier laevis			5%	10%
bodem	80	153	103/153	103